

Smutek w bombonierce

2. Festiwal Nowego Teatru (54. RST)

Piękna scenografia i kostiumy, cudowna gra światła. Energetyczna muzyka na żywo. Bezpruderyjna otwartość i poetycki nastrój. Efektowny rozmach i przepych, dzięki którym forma przerasta treść. Opowieść o Isabel Archer, która wbrew klamrom moralności wiktoriańskiej próbuje żyć w Anglii pełnią życia, nie ginie, ale wydaje się drugorzędną. Spektakl Eweliny Marciniak „Portret damy” luźno oparty na powieści Henry Jamesa, z gdańskiego Teatru Wybrzeże, kończy II Festiwal Nowego Teatru w Rzeszowie.

Od samego początku widz wie, że w gruncie rzeczy ma do czynienia z zabawą. Na scenie trzej aktorzy, nad nimi, na częściowo opuszczonej kurtynie, projekcja identycznej sytuacji nagranej z ich udziałem w plenerze. Takie projekcje pojawiają się jeszcze kilkakrotnie. Marciniak najwyraźniej dopełnia nimi spektakl.

W pierwszym akcie dominuje groteska. Uśmiech widowni budzą angielskie rytuały z fantastyczną sceną picia herbaty w obyczajowo niezmiennej porze dnia. Katarzyna Dałek we wiodącej roli dopiero co przybyłej z Ameryki do Anglii Isabel Archer jest zabawna, kiedy ze stoickim spokojem aprobeje wiktoriańskie konwenanse i maniery, a zarazem gwałtownie szuka w Londynie przestrzeni amerykańskiej swobody, do jakiej nawykła. Adoruje ją wielu mężczyzn, między innymi ekscentryczny Caspar Goodwood, brawurowa rola Piotra Biedronia. Jej majętny wuj, Daniel Touchett Krzysztofa Matuszewskiego, nawiedza ją także z zaświatów. Jego nadwrażliwy syn Ralph, w tej roli Michał Jaros, czuje się opiekunem zwariowanej kuzynki. Anna Molyneux Agaty Bykowskiej stanie się jej instruktorką fitness. Wszyscy oni, w groteskowych za obszernych perukach i bajecznie kolorowych kostiumach, grają postacie z komedii. Marciniak najwyraźniej chce sobie widzów zjednać zanim w drugim akcie powie im coś ważnego i smutniejszego.

Bo w drugim akcie, w czasie którego Isabel zamienia Londyn na Florencję, z grotesku już nie ma śladu. W zamian Marciniak odważnie buduje pełną erotycznych podtekstów relację między młodym Edwardem Rosierem, granym przez Jakuba Mroza, a ubraną w obcisły kostium małą dziewczynką Pansy, graną przez nastolatkę Roksanę Grulkowską, robiąc jakże aktualne aluzje. Każę też rozebrać się do naga Sylwii Góra-Weber, grającej Serenę Merle, opiekunkę Isabel podczas jej podróży do Anglii, traktując Merle jako symbol kobiecego wyzwolenia. Merle nago porusza się po majątku Gilberta Osmonda, którego gra Marek Tynda. Niemal równie bezpruderyjnie Marciniak traktuje mężczyznę i zarazem jakby jako

widomy znak uprawnienia. Każąc się rozebrać Jakubowi Mrozowi, grającemu Edwarda Rosiera.

Marciniak udanie balansuje na granicy efektownej zabawy i materiału do przemyślenia o losie każdego z nas, na który to los mamy wpływ i nie mamy. Bowiem piękna Isabel rozsmakowuje się w wolności i już wydaje się jej, że jest wolna i będzie wolna, aż tu nagle podróżując niespodziewanie dla siebie odnajduje przystań w miejscu, w którym czuje się osaczona i samotna.

Aktywny w spektaklu zespół muzyczny o zabawnym tytule „Chłopcy kontra Basia” jest konsekwentnie zbudowanym i trwałym elementem przedstawienia Marciniak. W dużej mierze, dzięki uczestnictwu w grze scenicznej, pianistki i grającej na harfie wokalistki. Efektowne, świetnie wymyślane przedsięwzięcie realizacyjne.

Widzowie i jurorzy obejrzeni wszystkie konkursowe spektakle: „Kurka wodna – katastrofa jest coraz bliżej” Witkacego i Nowary, „Afryka” Agnieszki Jakimiak i Bartka Frąckowiaka, „Aktorzy żydowscy” Michała Buszewicza i Anny Smolar, „Grażyna” Adama Mickiewicza i Radosława Rychcika, „nie-boska komedia. Wszystko powiem Bogu!” Pawła Demirskiego i Moniki Strzępki, „Kłęski w dziejach miasta” Agnieszki Jakimiak i Weroniki Szczwińskiej, „Podróż zimowa” Elfriede Jelinek i Pawła Miśkiewicza, „Karskiego historia nieprawdziwa” Szymona Bogacza i Julii Mark oraz wspomniany „Portret damy” Henry Jamesa i Eweliny Marciniak.

W ramach Drama Lab, przeglądzie warsztatowych form scenicznych najnowszych polskich dramatów wysłuchali tekstów sztuk: „Niesamowici bracia Limbourg” Beniamina Bukowskiego i „W naszym piecu pokojowym” Weroniki Murek. W festiwalowym Kinoteatrze obejrzeni spektakle: „Między nami dobrze jest” i „Dwoje biednych Rumunów mówiących po polsku” Doroty Masłowskiej, „Karski” Magdaleny Łazarkiewicz, „Chłopiec malowany” Piotra Rowickiego, „Broniewski” Radosława Paczochy i „Koń, kobieta, kanarek” Tomasza Śpiewaka. Festiwalowi towarzyszy wystawa nagrodzonych prac 15. Międzynarodowego Biennale Plakatu Teatralnego.

Andrzej Piątek

Dziennik Teatralny Rzeszów

31 października 2015

Spektakle

["Portret Damy" - reż. Ewelina Marciniak - Teatr Wybrzeże w Gdańsku](#)

Teatry

[Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie](#)

Festiwale

[2. Festiwal Nowego Teatru \(54. RST\) : 2015-10-23 - 2015-10-30](#)